

INTRODUCCIÓN

“As infografías e os pósteres son recursos ao alcance do docente, que poden servir para facer máis amenas as clases e explicar de maneira esquemática e gráfica calquera materia, sexa cal sexa o nivel.” (Medina, Robles y Chavarrías, 2011, p.1)

Principalmente, posúe dous usos didácticos: expoñer a información dunha forma atractiva para o alumnado e practicar as habilidades de procura, obtención e procesamento da información (Muñoz, 2014).

Os/as futuros/as docentes presentan dificultades para sintetizar a información de textos teóricos longos: pérdense con facilidade na lectura e reteñen frases textuais sen chegar a comprender en profundidade os conceptos.

Os obxectivo desta práctica foi achegar aos estudantes de “*Didáctica da lingua e literatura: Español*” ao uso da infografía como recurso para procesar un texto así como para presentar información ao seu futuro alumnado de Educación Primaria.

METODOLOXÍA

Contexto e suxeitos

Estudantes de terceiro curso do Grao de Educación Primaria na materia “*Didáctica da lingua e literatura: Español*” no curso 2019-20.

Organización

Para un primeiro achegamento ao texto, formáronse grupos pequenos de 4-6 estudantes. De seguido produciuse un pequeno debate sobre o lido con todo o grupo-clase. Finalmente, o alumnado realizou a infografía de forma individual.

Documentación

As instrucións do traballo estaban publicadas en Faitic, o servizo informático que proporciona a Universidade de Vigo para a teledocencia.

Para abordar os contidos teóricos, facilitouse aos estudantes un capítulo do libro *Ensinar lingua* (Cassany, Luna y Sanz, 2002) sobre a aprendizaxe da lingua e a lectoescritura de 15 páxinas de extensión.

Para a realización da infografía indicóuselles verbalmente a existencia dalgunhas aplicacións gratuítas dispoñibles como Canva ou Piktochart e dos tutoriais das mesmas na rede.

Deseño

Nunha primeira fase, co obxectivo de reducir o número de páxinas lidas por cada estudante e non perder o fío da lectura traballouse de forma cooperativa, dividíndose a teoría en fragmentos e asignándose un a cada grupo para extraeren as ideas principais. Despois de pór en común o lido por todos os grupos, debatéronse no grupo-clase os aspectos máis controvertidos e suxestivos do texto.

Na segunda fase, individualmente cada estudante volveu ler o texto, extraeu as nocións máis importantes e reflectiunas dun xeito vistoso nunha infografía que debía enviar á docente a través de Faitic nun prazo de dúas semanas. O alumnado tivo total liberdade na creación da infografía, tanto na organización dos conceptos como na escolla da ferramenta empregada.

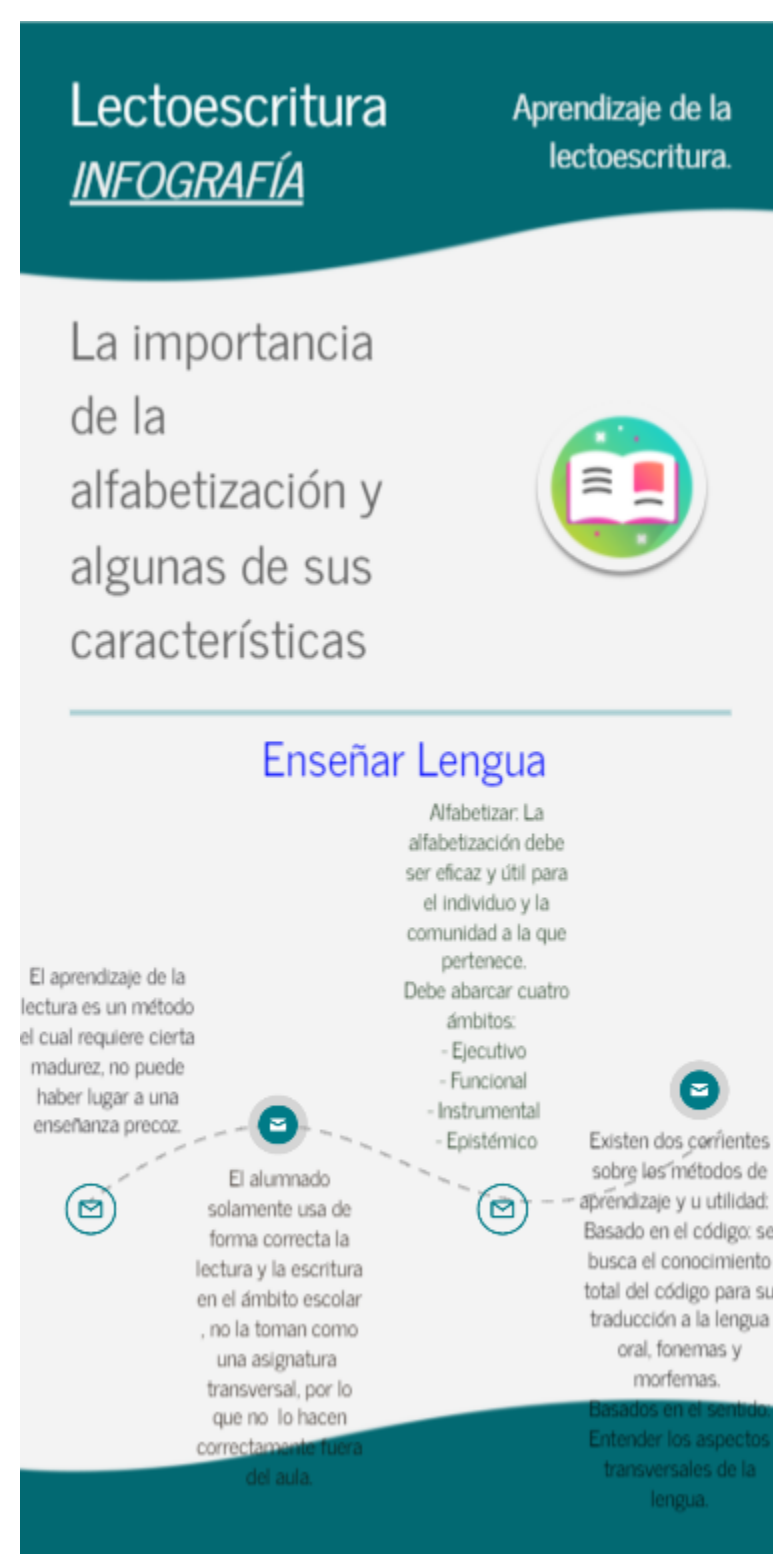
Finalmente, cada estudante contestou a dúas preguntas abertas que servirían para autoavaliar a súa propia aprendizaxe e expresar a súa opinión sobre o uso da infografía.

Infografía con Canva

Infografía con Piktochart

Infografía con Genial.ly

Infografía con PowerPoint

RESULTADOS

1) A técnica da infografía permitiu ao alumnado sintetizar os contidos dun texto teórico de 15 páxinas, ao mesmo tempo que os organizou nunha composición de pequenos textos e imaxes (infografía) que apenas ocupaba unha folia. Algúns comentarios foron:

“*Plasmar as ideas principais creando unha infografía fai que adquiramos os conceptos máis rapidamente.*”

“*Facer unha infografía implica seleccionar o contido máis relevante dun texto e sintetizalo o máximo posible.*”

“*Ao facer a infografía estás aprendendo á vez a sintetizar e organizar os contidos máis importantes e a interiorizar de forma indirecta os conceptos.*”

2) Os estudantes sinalaron a utilidade desta ferramenta para o súa futura labor docente como instrumento para expoñer teoría aos alumnos e alumnas de Educación Primaria dun xeito atractivo.

“*En vista ao meu futuro como docente, penso que as infografías axudarían ao alumnado no proceso de aprendizaxe porque trátase de imaxes moi visuais e esquemáticas que conteñen a información básica sobre o que se imparte.*”

“*Sen ningunha dúbida nun futuro, utilizareina no meu labor como docente para explicar algún termo ou concepto difícil.*”

“*Paréceme unha ferramenta moi interesante para aplicar no noso día a día como estudantes e no noso futuro traballo como docentes*”

3) Un número reducido de estudantes sinalou que o descoñecemento das aplicacións provocou que dedicaran demasiado tempo a escoller a ferramenta adecuada e familiarizarse con ela. Porén, a práctica da infografía resultou moi amena para todos e todas. Ningún estudante realizara unha con anterioridade polo que o novidoso da proposta foi un elemento moi motivador para elaborala.

“*A realización da infografía foi moi divertida xa que nunca realizara unha, pero bastante laboriosa.*”

“*Desfrutei facendo a infografía e ao mesmo tempo estaba aprendendo.*”

DISCUSIÓN E CONCLUSIÓN

Coincindo cos resultados de Miralles, Roig-Vila e Chiner (2016), a experiencia resultou divertida e especialmente proveitosa. O alumnado mellorou no tratamento da información exercitando a súa capacidade de síntese e practicou a organización dunha nova forma de composición escrita. A práctica enriqueceu as súas competencias como estudantes e ofreceulles un recurso diferente para empregar na súa futura docencia.

Porén, as dificultades manifestadas por algúns estudantes concordan con Malvar (2016) na necesidade de practicar máis o emprego deste recurso para poder ser automatizado. Se ben é certo que nese caso habería que preguntarse se a súa efectividade se vería reducida (Muñoz, 2014) pola falta da novidade.

Por outra banda, en futuras ocasións valorarase a posibilidade de que o alumnado explique as infografías, o cal aumentaría o potencial das mesmas ao favorecer a discusión sobre os temas tratados (Medina, Robles y Chavarrías, 2011).

REFERENCIAS

Albar, P. J. (2016). Infografía didáctica, un recurso visual y lingüístico implementado como herramienta transversal de cognición a través de la educación artística. En C. González Barbera y M. Castro Morera (coord.), *Democracia y Educación en el siglo XXI. La obra de John Dewey 100 años después: Libro de Actas del XVI Congreso Nacional y VII Congreso Iberoamericano de Pedagogía* (p. 851). Madrid: XVI Congreso Nacional y VII Congreso Iberoamericano de Pedagogía. Sociedad Española de Pedagogía.

Cassany, D., Luna, M. y Sanz, G. (2002). *Enseñar lengua*. Barcelona: Graó.

Medina, J., Robles, A, y Chavarrías B. (2011). Uso didáctico de los pósteres e infografías. *Avances en supervisión educativa: Revista de la Asociación de Inspectores de Educación de España*, (15), 3-5. Recuperado de <https://avances.adide.org/index.php/ase/article/view/498>

Miralles, A., Roig-Vila, R. y Chiner E. (2016). Infografías digitales: un recurso motivador e ideal para mejorar la competencia escrita. En R. Roig-Vila (Ed.) *Tecnología, innovación e investigación en los procesos de enseñanza-aprendizaje* (2702-2713). Barcelona: Ediciones Octaedro.

Muñoz, E. (2014). Uso didáctico de las infografías. *Espiral. Cuadernos de profesorado*, 7(14), 37-43. Recuperado de <http://ojs.ual.es/ojs/index.php/ESPIRAL/article/view/969>